

M. ANNILO

KODULOO TÖÖVIHIK

III KLASSILE

2. VIHIK

KIRJASTUS «VALGUS»

ARH

69376

A
28368

M. ANNILO

KODULOO TÖÖVIHIK

III KLASSILE

2. VIHIK

5. väljaanne

kooli

klassi õpilane

KIRJASTUS «VALGUS»

TALLINN 1967

M. ANSILLO

KODULO OOVNIK

III KLASSILE

2. VIHK

1900

1000

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
69376

ARHIIVKOGU

KIRJASTUS & VALDUS
TALLINN 1900

69376

KOLHOOSIKARI.

Ülesandeid õppekäiguks kolhoosi.

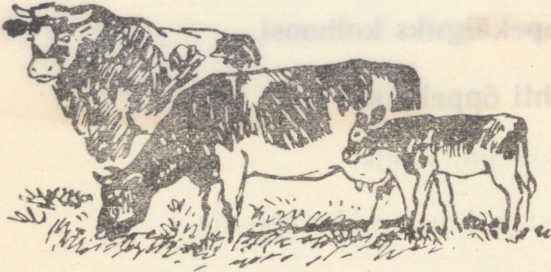
1. Missugusesse kolhoosi tehti õppekäik?
2. Missuguseid loomi peetakse kolhoosis?
3. Mitu lehma, siga, lammast ja kana on kolhoosil?
4. Pane tähele, missuguseid ruume on laudas. Milleks neid kasutatakse?
5. Märgi, missuguseid söötasid antakse lüpsilehmadele.
6. Milliseid töid tehakse kolhoosilaudas elektri jõul?
7. Kuidas toimub lüps kolhoosilaudas?
8. Märgi, mitu liitrit piima annab kolhoosi parim lehm päevas, aastas.
9. Kuhu viiakse piim pärast lüpsi?
- *10. Kuula järele, kes on kolhoosis parimad veisekasvatajad, seakasvatajad, kanakasvatajad.
- * 11. Koosta veisesöötade kogu.

Paiguta söödanäidised tikutoosidesse või väikestesse klaaspudelitesse. Kinnita need papist alusele ja kirjuta juurde nimetused.

KARJA HOOLDAMINE.

(Kokkuvõtte õppekäigust.)

- 1, kolhoosis (sovhoosis)
peetakse tõugu lehma.
millist?

2. Lüksilehmi on
arv
vasikaid
mullikaid
pulle

Lehmad, vasikad, mullikad ja pullid on v e i s e d.

3. Mida söövad veised s u v e l?
Millega söödetakse neid t a l v e l?

Talvel asendab rohtu s i l o. Jutusta, millest ja kuidas val-
mistatakse silo.

Mida antakse v a s i k a t e l e teie kolhoosis (sovhoosis)?

4. Miks peab lehma hästi söötma?

Mida tähendab vanasõna: *Kana muneb nokast, lehm lüpsab suust.*

5. Ka lehmadele on koostatud p ä e v a p l a a n.

* Kuula järele, mis kellaajal söödetakse ja lüpstakse lehma

- 1) hommikul
- 2) lõunal
- 3) õhtul

Veised lastakse ka talvel õue. Mil-
leks on see vajalik?

6. Laudas on peale loomade
ruumi veel

karjaköök

piimahoidla

põhuhoidla

jõusöötade hoidla

sil- ja juurviljahoidla

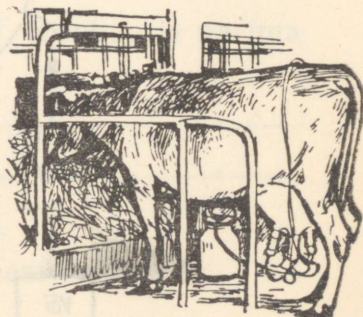
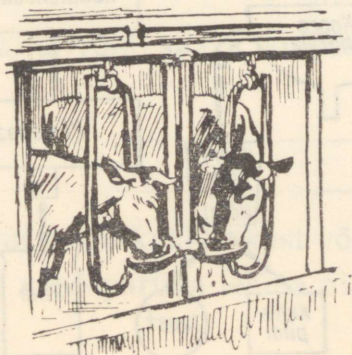
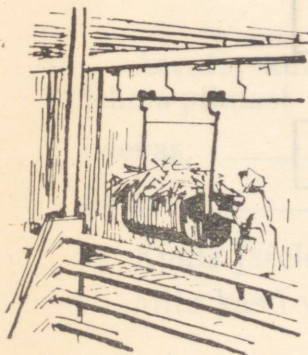
Tõmba joon alla nende ruumide nimetustele, mis on olemas teil
kolhoosilaudas. Kirjuta juurde, milliseid ruume on seal veel.

Vanasti

oli loomade hooldamine
raske, sest kogu töö tehti
käsitsi.

Nüüd

on loomade hooldamine
kergem, sest paljud tööd
kolhoosilaudas tehakse
elektri jõul.

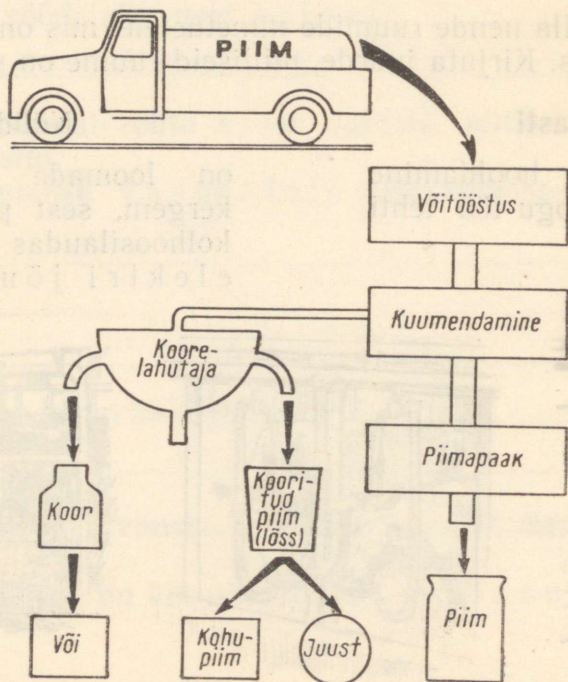
Märgi, missugused tööd tehakse nüüd elektri jõul masinatega.

*7. Meie kodumajandi parimad veisekasvatajad on

PIIM JA PIIMATOOTED.

1. Millised toidud tehakse piimast ja mida süüakse piimaga?

2. Vaatle joonist ja jutusta, mida saab piimast.
Kuidas töödeldakse piima?

Piimast saab

3. Kus asub lähim võitööstus?

4.

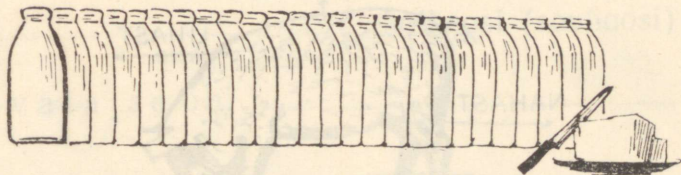
.....
nimi

kolhoosi parim lehm annab
päevas l piima.
aastas l piima,

Umbes 25 liitrist piimast saab valmistada 1 kg võid.

100 liitrist piimast saab kg võid.

1000 liitrist piimast saab kg võid.

Arvuta, kui palju võid saaks kolhoosi (sovhoosi) parima
lehma piimast

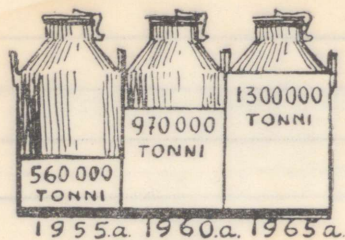
päevas:

aastas:

Kuula järele, kui palju kaalub kast võid.

Mitu kasti võid saab parima lehma piimast aastas?

5. Eesti NSV-s suureneb piimatootmine iga aastaga.

Millal annavad lehmad rohkem piima?

1.
2.
3.

6. Kirjuta, millistele noorloomadele antakse piima:

SEAKASVATUS.

1. Milleks kasvatatakse sigu?

*2. Mitu siga on sinu kodukolhoosis (-sovhoosis)?

3. Joonista (või kirjuta), mida saab sea lihast, nahast, harjastest.

5. Hea hooldamise ja toitmise juures võtab siga kaalus juurde üle 500 g päevas (üle $\frac{1}{2}$ kg).

A r v u t a, kui palju kulub aega selleks, et 10 kg raskusest põrsast kasvatada 110 kg raskune siga.

6. Märgi allpool olevale joonisele, millega söödetakse sigu.

*6a. Kuula järele, millega söödetakse kolhoosis (-sovhoosis) põrsaid.

7. Põrsaste eest peab eriti hästi hoolitsema:
neid 1) söödetakse kindlatel kellaaegadel,
2) pestakse sooja vee ja rohelse seebiga,
3) nende toidu sisse pannakse kalamaksaõli ja kondijahu.

*8. kolhoosi (sovhoosi) parimad
nimi
seakasvatajad on:

LAMBAKASVATUS.

1. Milleks kasvatatakse lambaid?

* Mitu lammast on kolhoosis?
nimi

2. Küsi kodunt järele, missugused sinu riietusesemed on valmistatud villast.

3. Mida koovad või heegeldavad lapsed koolis villasest lõngast? Mida kootakse masinatel villasest lõngast?
 4. Lambanahast tehakse
-
5. Kuidas hoitakse suvel villaseid ja lambanahast rõivaid?
 6. Mida söövad lambad s u v e l?
-

Mida antakse lammastele talvel?

Kes saavad abistada paju- või haavavihtade tegijaid?

7. Lambaid p ö e t a k s e 2 korda aastas. Lammas annab aastas villa 2¹/₂—3 kg.

Vanasti

pöeti lambaid lambaraudadega käsitsi.

Nüüd

pöetakse suurtes kolhoosikarjades lambaid elektrilambaraudadega. Ühe lamba pügamiseks kulub veerand tundi.

Mõistata: Kuue heidab seljast, aga kasukat ei heida?
(.....)

Mida saab inimene koduloomadelt (tähistä märgiga *).

	piima	liha	rasva	nahka	villa	mune	harjaseid
Lehmalt							
Sealt							
Lambalt							
Küülikult							
Kanalt							

TOOME KEVADE TUPPA.

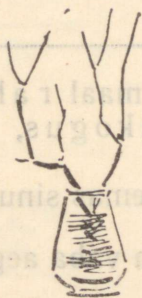
Ülesanne: Pane veebruaris (märtsis, aprillis) veega täidetud purki kirsi-, kreegi- või toominga oksid.

Purk aseta tuppa aknalauale. Vajaduse korral lisa aeg-ajalt vett.

Joonista värvilise pliiatsiga, millised muutused on toimunud iga 5 päeva tagant puu okstega.

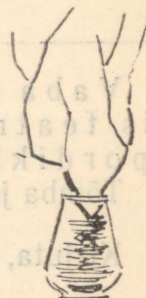
kuupäev

kuupäev

kuupäev

kuupäev

Jälgi samadel kuupäevadel, missuguseid muutusi on toimunud puul, millelt need oksad olid võetud.

INIMESTE TÖÖ JA TEGEVUS KODUÜMBRUSES.

1. Jutusta või kirjuta, k u s t ö ö t a v a d s u v a n e m a d . M i l l i s t t ö ö d n a d t e e v a d ?

2. Millised suuremad vabrikud või töökojad on kooli- või kodu-ümbruses?

*3. Millisel alal töötab enamik kodukoha inimesi?

4. Minu kodule kõige lähemal asuvad järgmised kauplused:

.....

.....

5. V a b a a e g a s a a b v e e t a m e i e m a a l r a h v a m a j a s , k l u - b i s , t e a t r i s , k i n o s , r a a m a t u k o g u s , l u g e m i s t o a s , s p o r d i k l u b i s j n e .

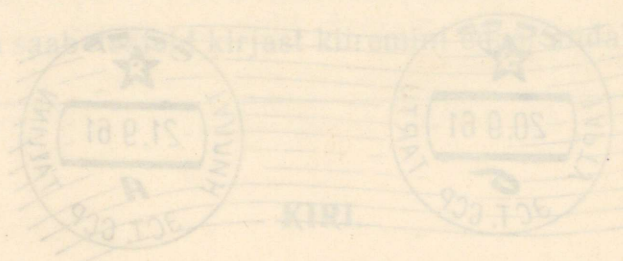
Tõmba joon alla neile, mis on olemas sinu kodukohas.

6. Kirjuta, kuidas kasutad sina oma vaba aega.

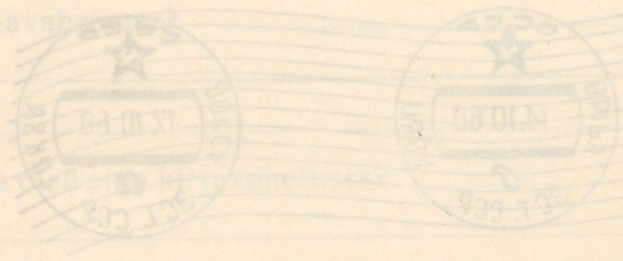
7. Joonista oma koduümbruse lihtne piltplaan.

Ühiskondlikele hoonetele ja asutustele (vabrikud, kauplused, koolid, haiglad, apteegid jne.) märgi juurde nimetused.

3. Postiautuses on saali ka telefonikõnepunkti. Kus asub sinu kodule lähim telefon?
Selle number on _____
Kooli telefoni number on _____
4. Vastle ja tee kindlaks, mille pääsüü on kirjand teel on olnud. Kus need on tulnud ja kuhu saadetak. Selts, miks peab kirjal märkimis kirjutama.

1. Missuguse vennasvabariigi õpilastega on teie klassi õpilased kirjavahetust pidanud?

2. Kellelaga on teie klassi õpilased kirjavahetust pidanud?

POSTIASUTUSES.

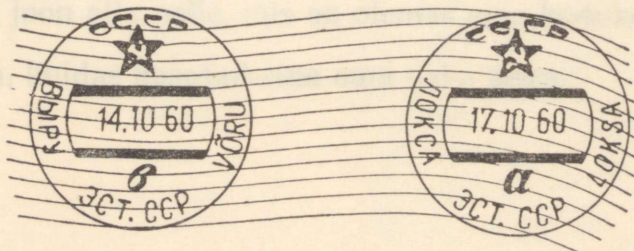
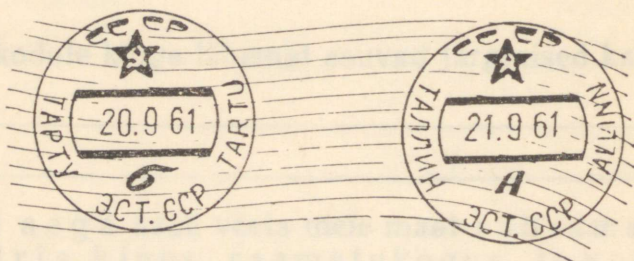
(Kokkuvõtte õppekäigust.)

1. Kus saab kirja kõige ligemal posti panna?
2. Postiasutused on postkontorid ja sidejaoskonnad. Missugune postiasutus on sinu kodule kõige lähemal?
3. Postiasutuses on sageli ka telefonikõnepunkt. Kus asub sinu kodule lähim telefon?

Selle number on

Kooli telefoni number on

4. Vaatle ja tee kindlaks, mitu päeva need kirjad teel on olnud. Kust need on tulnud ja kuhu saadetud? Seleta, miks peab kirjal märkima kuupäeva.

1. päeva.

2. päeva.

Eriti kiireid kirju saadetakse lennukiga.

АВИА		
Kuhu Куда	<i>Tallinn</i> <i>Malmi 6-1</i>	
Kellele Кому	<i>sm. V. Riis</i>	
Saatja aadress: Адрес отправителя:	<i>Tartu, Valli 3.</i> <i>U. Org.</i>	

5. Millega saab teateid kirjast kiiremini edasi anda?

KIRI.

1. Missuguse vennasvabariigi õpilastega on teie klassi õpilased kirjavahetuses?

2. Kellega oled sina kirjavahetuses?

4. Kirjuta emakeele tunnis sõbrale või tuttavale lühike kiri ja kleebi see töövihikusse.

Kleepimise koht

A rectangular envelope template with the following fields and text:

- Top center: ANNA
- Right side (recipient): Kuhu (To), Kellele (To), Kellelt (From), Kuhu (To)
- Left side (sender): Kuhu (To), Kellele (To), Kellelt (From), Kuhu (To)
- Bottom center: Kirjaleht (Postcard)

5. Joonista ümbrik. Kirjuta ümbrikule saaja ja saatja aadress. Mitu kopikat maksab lihtkirja mark? Kleebi sellele ümbrikule mõni vana mark.

KIRI

7. Kirjelda kirja teekonda.

V a n a s t i toimetati posti edasi posthobustega.

8. Kleebi siia mõned huvitavamad Nõukogude Liidu post-
m a r g i d.

KIRJA VÕIB AVADA AINULT SEE, KELLELE TA ON
SAADETUD.

AJALEHED JA AJAKIRJAD

Igapäevastest sündmustest loeme ajalehtedest, ajakirjadest, kuuleme raadiost ja näeme televiisorist.

1. Minu kodus loetakse järgmisi ajalehti:

.....

ajakirju:

2. Meie klassi õpilased (loevad ja) tellivad järgmisi ajalehti ja ajakirju:

3. Missuguseid ajalehti-ajakirju saab lugeda teie kooli lugemislauas (raamatukogus)?

Ajalehed

Ajakirjad

4. Meie rajooni (kodulinna) ajaleht on
nimi

5. Laste ajaleht on «Säde».

Otsi viimasest «Sädemest» ja kirjuta järgmised andmed.

1. Number ja kuupäev

2. Ilmumise sagedus

3. Toimetaja

4. Toimetuse aadress

5. Tellimishind kuus aastas

6. «Sädemest» leiad lasteraadio saatekava. Lõika välja käesoleva nädala saatekava ja kleebi siia. Tõmba joon alla neile saadetele, mida sa kuulasid.

7. Kõige nooremate laste ajakiri on
Pioneeride ajakiri on
Nad ilmuvad korda kuus.
Missugune ajakiri on määratud emale?

.....

8. Kirjuta lühike kaastöö ajalehele «Säde» või kooli seinalehele. Kaastöökse võib olla ka joonis, piltmõistatus või silpmõistatus. Kleebi see töö siia.

* Lõika ajalehest välja kodukoha elu käsitlevad kirjutised ja koonda nad mappi või vihikusse.

LIIKLUS KODUKOHAS.

1. Mina elan
elukoha nimetus
2. Kirjelda oma kooliteed.
 - 1) Missugustest asulatest tuleb sul mööda või läbi minna? Missuguseid teid (tänavaid) mööda lähed sa kooli?
 - 2) Missuguseid veekogusid, parke või metsi on tee ääres?
 - 3) Millistest teedest (või tänavatest) möödud kooli tules?
3. Joonista oma kooliümbruse teede (tänavate) plaan.

käisid lapsed koolis jalgsi, mõnikord viidi ka hobusega.

kasutavad lapsed meil, Nõukogude Liidus, kooliminekuks tasuta omnibussi, rongi või kolhoosi sõidukeid.

5. Missuguseid liiklusvahendeid kasutatakse teie kodukohas?

6. Kirjuta linnad, kuhu saab sõita kodukohast rongiga või bussiga.

7. Kui kallid on lähimasse linna rongi-, busi- või lennukipiletid?

8. Kust saab teada rongi või busi väljumisaega?

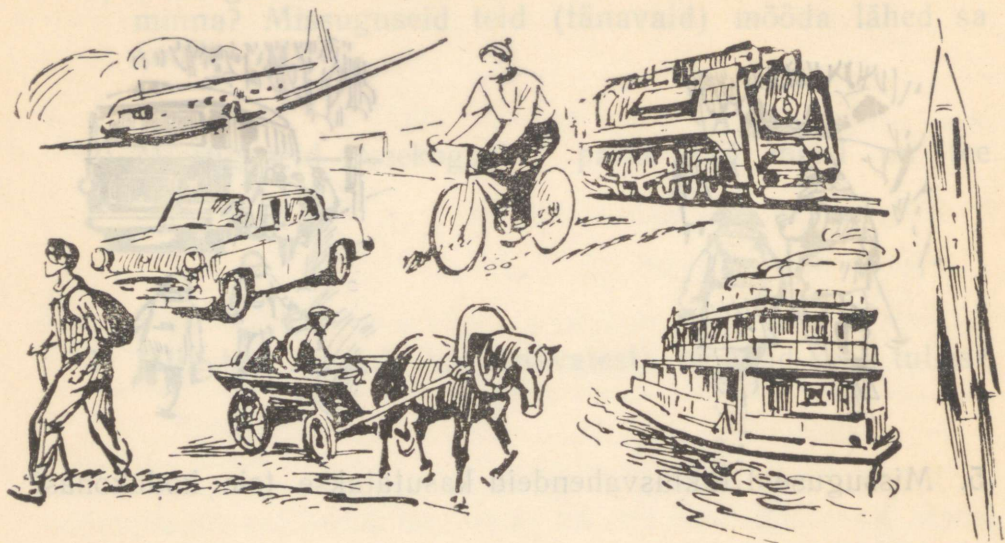
Miks on maanteed kumerad?

Millega kaetakse maanteed ja tänavad?

Milleks on maal kraavid kummalgi pool maanteed?

Võrdle liikumiskiirust tunnis.

1. Paiguta liiklejad ja liiklusvahendid kiiruse järgi järjekorda (alusta kõige aeglasemast).

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

2. Milliste liiklusvahenditega oled sina sõitnud?

Milliega sõitnud?

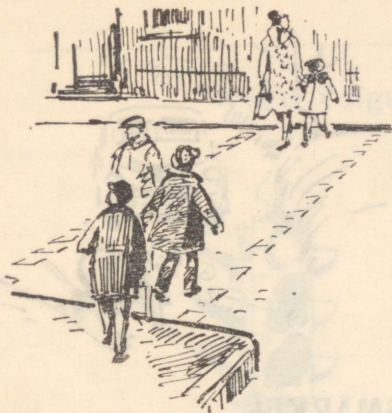
Kuhu sõitnud?

.....
.....
.....

.....
.....
.....

LIIKLUSEESKIRJAD.

OLE LIIKLEMISEL ETTEVAATLIK!

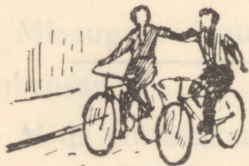

PEA MEELES:

1. Tänav ületa selleks ettenähtud kohalt.
2. Üle tänava mine siis, kui pole lähenemas sõidukeid.
3. Sõiduteele astudes vaata esialgu
poole, kas sealt ei lähene sõidukit.
Tänava keskele jõudes
vaata
poole, kas ka sealt ei lähene sõidukit.

4. Kõnnitee kuulub, sõidutee kuulub
kellele?

5. Vastutulijaist möödu p a r e m a l t poolt, eelkäijaist v a s a -
k u l t poolt.

6. Maanteel käi alati v a s a k u l
teeäärel (kui puudub rada), sest tagant
sõitvad autod mööduvad parempoolsel
teeäärel.

7. Tänavat ei tohi ületada joostes.

8. Kui oled bussist või trammist välju-
nud, ületa tänav b u s s i t a g a n t, aga
seisva trammi eest.

9. Seleta, milliseid liiklusreegleid
rikuvad pildil jalgratturid?

need tütarlapsed?

Missugune hädahoht varitseb
1) tänaval jooksvaid ja män-
givaid lapsi?

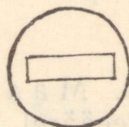
2) suusatajaid linnas?

TUNNE LIIKLUSMÄRKE!

1. Kuula järele ja kirjuta juurde, mida tähendavad need liik-
lusmärgid.

Joonista veel liiklusmärke, mis on sinu kooliteel.

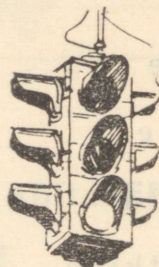
2. Rohelise tule korral on Punase tule korral on tee

.....

.....

.....

Värvi valgussignaalid õigesti.

EHITUSTE GEVUSEST MEIE KODUÜMBRUSES.

(Kokkuvõtte õppekäigust ehitatava hoone juurde.)

1. Missuguseid uusi hooneid on ehitatud koolimaja lähemasse ümbrusse?

2. Mida ehitatakse või ehitati sinu kodukoha ligidal?

3. Ehitamisel kasutatakse mitmesugust ehitusmaterjali. Kirjuta, millest ehitati lähim maja:

1) vundament tehti

millest?

2) seinad tehti

3) katus

4) aknaraamid ja ukсед

5) korsten

4. Kirjuta tabelisse, mida tead ehitusmaterjalidest.

Mida kasutatakse	Mille valmistamiseks
1. Puitu	põrandate, lagede, akende, uste jne. valmistamiseks.
2. Paekive	
3. Raudkive	
4. Telliseid	
5. Silikaatkive	
6. Lupja	
7. Plekki	
8. Tapeeti	
9.	

5. Missugune on sinu teada kõige vanem hoone sinu koduümb-
ruses? Millal ta on ehitatud?

Võrdle koduümbruses mõnda vanemat ja kõige uuemat maja. Mille poolest nad erinevad?

.....

.....

Peale elamute ehitatakse meie maal veel (mida?)

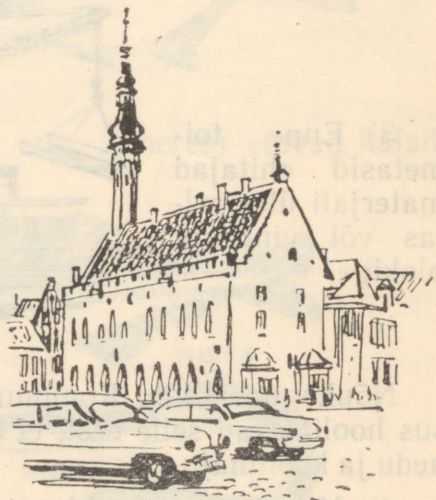
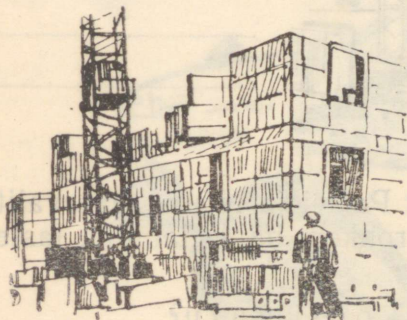
.....

.....

.....

MASINAD — INIMESTE ABILISED.

Ehitamist kergendavad masinad.

Nüüd kulub 3-korruselise 60 korteriga elumaja ehitamiseks 5—6 kuud.

Vanasti kulus Tallinna raekoja ehitamiseks ligi kaudu 100 aastat.

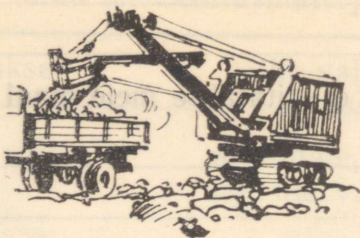
EHITUSTÖÖL.

Enne

ja

Nüüd

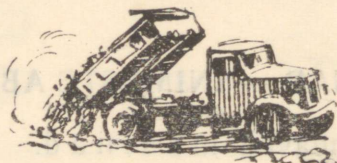
1) kaevati vundamendi-kraave ja keldrisüvendit labidaga.

1) tehakse seda

.....
millega?
.....
.....

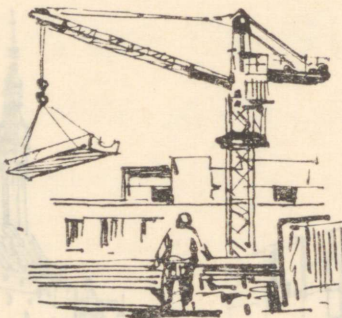
2) Enne veeti ehitusmaterjali hobustega ja kanti kandraamidega.

2)

millega?
.....
.....

3) Enne toimetasid ehitajad materjali üles seljas või vinnasid plokiga.

3)

millega?
.....
.....

Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei ja Nõukogude valitsus hoolitsevad selle eest, et oleks rohkem häid elamuid, lasteaedu ja koolimaju.

4) Miks on vaja rohkesti uusi koolimaju?

Milliseid ühiskondlike hooneid ehitatakse veel meie maal?

Kuidas teie klassi õpilased hoiavad korras oma klassiruumi?

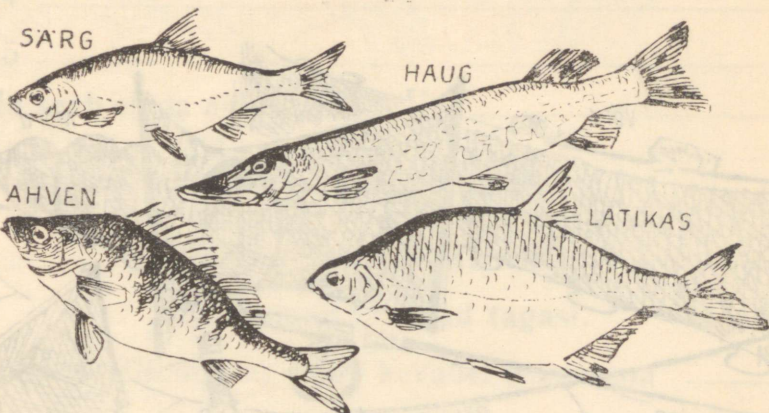
* KALAD — MEIE VEEKOGUDE RIKKUS.

1. Minu kodule lähim veekogu on

Leia jooniselt need kalad, kes selles elavad. Märki nad x-ga.
nimi

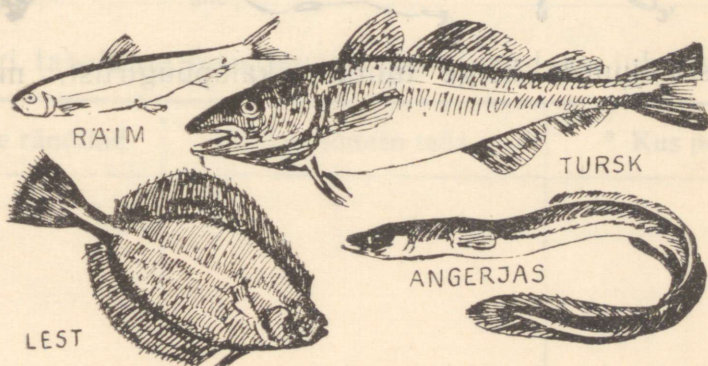
* Värvikalad!

Magedas vees (jões, järves, ojas, tiigis) elavad kalad:

Soolases vees

(meres) elavad kalad:

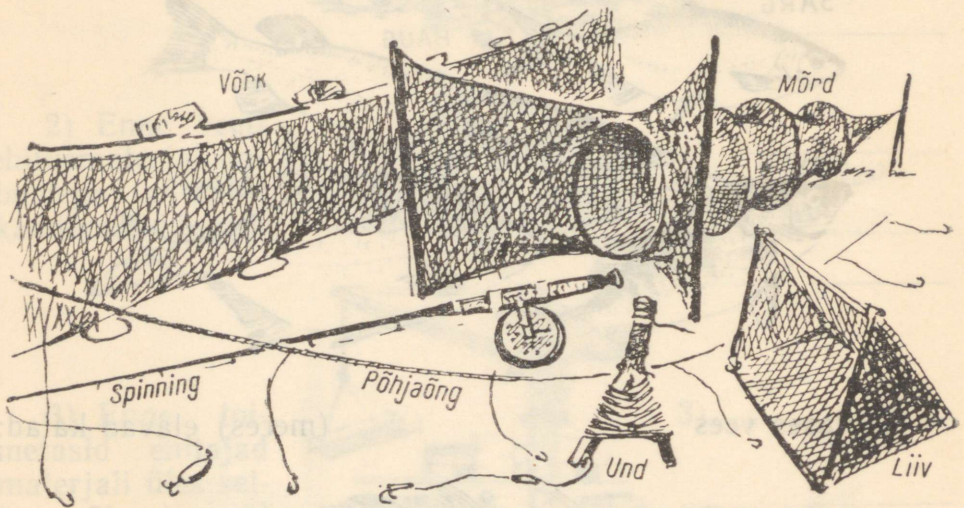

2. Nõukogude Eestis püütakse igal aastal palju kalu. Hulk kalurikolhoose on väga jõukad.

* Nimeta oma kodukoha parim kalurikolhoos

* Tublimad kalurid on:

Kalapüügiiristad.

3. Joonista juurde kõige tuntum kalapüügiirist, mis siin puudub!

4. Kala on tähtis toiduaine. Kirjuta, kuidas saab kalu säilitada.

1

2

3

4

5

5. Kala saab elada ainult kus?

Mis juhtub kalaga, kui ta satub kuivale?

KEVAD ON SAABUNUD.

Rändlinnud jõuavad tagasi.

Missugust rändlindu nägid sel kevadel esimesena

Millal?

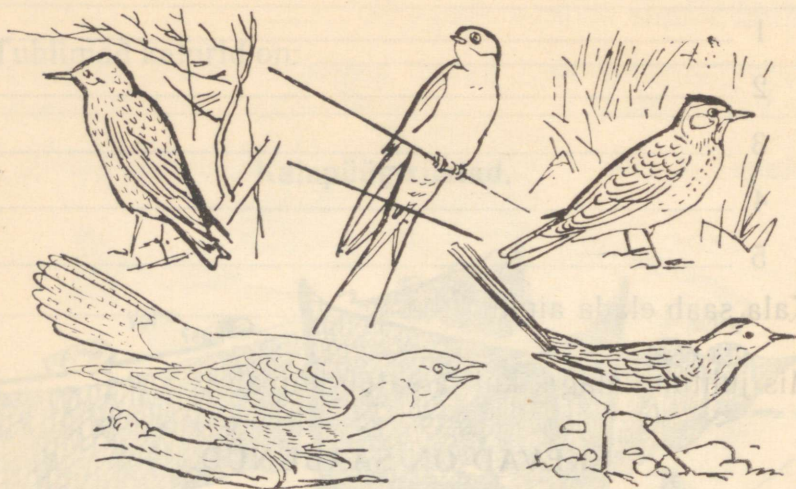
(kuupäev)

Kus?

Märgi tabelisse, missugused rändlinnud on juba kohal.

Missugune rändlind	Millest tunnen teda	* Kus pesitseb

Kirjuta, milliseid rändelinde näed joonisel. Värvilised nad ära!

1.

2.

3.

4.

5.

Vanasõnu: Lõoke toob lõunasooja,
pääsuke toob päevasooja,
ööbik toob öösooja.

Mida see vanasõna tähendab?

4. Kirjuta mõistatusi ja vanasõnu lindude kohta.

HOIAME JA KAITSEME LINDE.

Linnud meeldivad meile.

1. Kes meeldib l a u l u tõttu?

Kes meeldib ilusa sulestiku tõttu?

2. Paljud linnud on kasulikud.

Millest toitub p ä ä s u k e?

Millest toitub k u l d n o k k?

Õ ö k u l l hävitab põldhiiri. Millist kasu toob ta sellega?

K ä g u võib päeva jooksul hävitada metsas ligi 1000 karvast röövikut. Mis kasu sellest on?

3. Nimeta veel kasulikke linde

4. Ü l e s a n n e. Jälgi ühe tunni jooksul, mitu korda toob kuldnokk (või mõni teine lind) poegadele toitu.

5. Kuidas meelitame linde oma koduümbruse metsadesse, parkidesse ja aedadesse?

Millistele lindudele seame üles pesakaste?

6. Mida saad sina teha lindude heaks

kevadell:

talvel:

AITA LINDUDEL PESA LEIDA.

7. Kirjuta pesa juurde selle linnu number, kelle pesa see on.
Mida tead k ä o pesitsemisest?

8. Iga lind laulab omal viisil.

Ööbik vilistab ja laksutab.

pääsuke

kuldnokk

lõoke

kägu

KONN.

1. Konn on kasulik loom. Ta sööb putukaid ja nälkjaid.

Sellisel püüab konn putukaid.

Konn elab kuival maal, kuid võib elada ka v e e s.

Milline on konna nahk?

Miks pole konni näha kuuma ilmaga?

2. Kevadel võib lompidest leida konnak u d u. Konnakudus on m u n a d. Munadest arenevad konnapojad ehk kullesed.

3. Pane purgiga konnakudu päikesepoolsele aknalauale. Jälgi konnakudu muutumist ja arenemist. Märki jooniste juurde kuupäevad, millal sul õnnestus näha konna sellisena.

Pane samal ajal tähele, kuidas areneb konnakudu seal vee-
kogus, kust sa selle tõid.

Kus kasvavad konnad kiiremini?

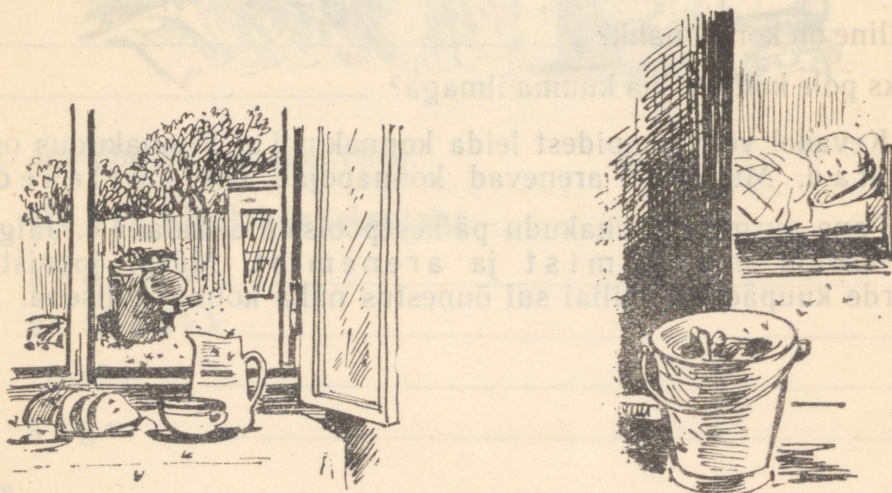

Mõistata: Hüppan kuival, ujun vees,
olen mõlemal pool mees?

(.....)

KÄRBES — NAKKUSHAIGUSTE LEVITAJA.

1. Kärbes kannab edasi nakkushaiguste pisikuid.
Mida peab tegema kodus, et ei oleks kärbeid?

2. Kärbes muneb mitu korda suve jooksul. Munadest arenevad noored kärbsed.

Kärbsepaari suvine suguvõsa.

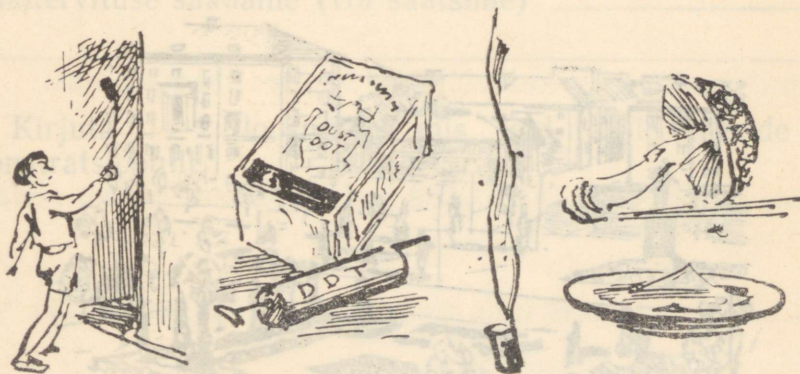

Aprillis
Augustis

2 kärbest
10 miljardit kärbest.

Mõttele: Miks pole siiski kärbsed nii palju?

3. Kuidas kasutatakse järgmisi kärbeste hävitamise vahendeid? Märgikesega * tähista, milliseid kasutatakse sinu kodus.

4. Millistele lindudele on kärbsed peatoiduks?

5. Kus oled leidnud talvituvaid kärbsed?

TÖÖRAHVA KEVADISED TÄHTPÄEVAD.

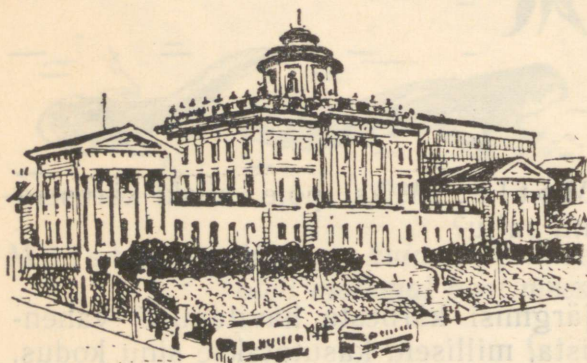
Kevadel on töörahval mitu tähtpäeva.

22. aprillil tähistame

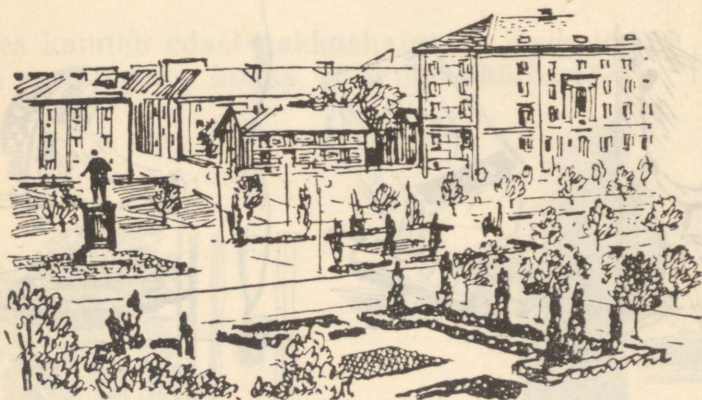
..... mida?

V. I. Lenin sündis

Jutusta, kuidas meie koolis tähistatakse V. I. Lenini sünnipäeva.

Nõukogude Liidu pealinnas Moskvas on Lenini-nimeline riiklik raamatukogu.

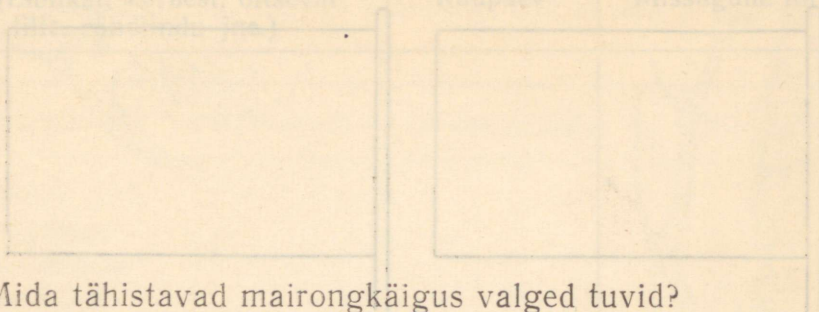

Tallinnas on Lenini puiestee ja ausammas.

* Meie linnas (kodukohas) on Lenini-nimelised

1. MAI — ÜLEMAAILMNE TÖÖRAHVA PÜHA.

Jutusta (või kirjutata), kuidas tähistatakse sinu kodukohas 1. maid.

Mida tähistavad mairongkäigus valged tuvid?

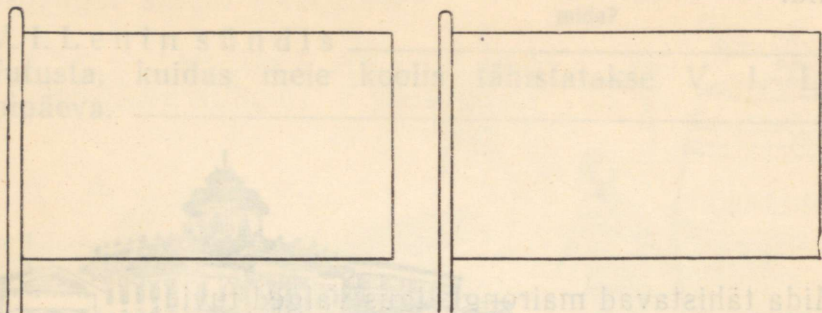
Kõik rahvad soovivad r a h u. Seepärast kutsuvad Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei ja Nõukogude valitsus r a h u e e s t võitlema.

Maitervituse saadame (või saatsime)

.....
kellele?

* Kirjuta 1—2 loosungit, mis jäid sulle meelde mairademonstratsioonilt.

6. Värvilise Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu lipp ja Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi lipp.

7. 9. mail 1945. aastal lõppes Suur Isamaasõda.

Millal vabastati vaenlastest pealinn Tallinn?

Millal vabastati sinu kodukoht?

8. Nimeta tuttavaid, kes võitlesid Suures Isamaasõjas.

9. Mida on ehitatud ja rajatud koduümbruses pärast sõda?

10. Nõukogudemaa ei taha sõda. Kes kaitseb meie maa piire?

Millal tähistatakse Nõukogude armee ja sõjalaevastiku päeva?

TÄHELEPANEKUID KEVADISE LOODUSE KOHTA.

Mida nägin esimest korda. (Liblikat, kärbest, õitsevat lille, rändlindu jne.)	Kuupäev	Missugune ilm on
<p>1. Sinilill</p> <p>2. Värsalane</p> <p>3. Lumikelluke</p> <p>4. Varsakabi</p> <p>5. Paislept</p>		

PUUD JA PÕÖSAD KEVADEL.

1. Vaatle varakevadel sarapuud või leppa.

Mida märkad neil enne lehtede ilmumist?

Sarapuul ja lepal on kahesuguseid õisi.

2. Kõiguta õitsvat sarapuu- või lepaoksa.

Mida märkad?

Sarapuu on kahesuguseid õisi. Urbadelt (1) lendab õietolmu. Osa õietolmu satub õitele — punastele «niidikestele» (2). Nendest arenevad sügiseks pähklid.

3. Vaatle paju.

Keda märkad kollastel urbadel? Mis nad seal teevad?

4. Kevadel hakkab puu mahl liikuma. Kasel ja vaht-
ral on magus mahl.

Mahlalaskmine on puule kahjulik, sest mahlas on puule vajalikud toitained.

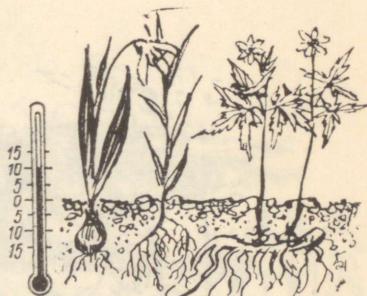
Mahlalaskmiseks valitakse suur tugev puu. Ühele puule tohib korraga puurida ainult ühe mahlaaugu.

Mahlavõtmise lõpul peab mahlaaugu puust punniga kõvasti sulgema.

KEVADLILLI.

1. Kus kasvab sinu kodu ümbruses sinililli, ülaseid, lumikelluke, varsakapju jt.? Märki tabelisse, millal nägid neil esimest õit.

Lille nimetus	Kasvukoht	Õitsemise algus	Õite värvus
1. Sinilill			
2. Võsaülane			
3. Lumikelluke			
4. Varsakabi			
5. Paiseleht			
6.			
7.			
Näide: Paiseleht	kraavi kaldal	12. aprill	kollane

2. Seleta, miks saavad siin kujutatud taimed vara õitseda.
3. Kogu 2—3 õitsevat taime koos juurtega, kuivata nad. Kuivanud taimed kinnita paksemale paberile.

LOODUSKAITSEST.

1. Nõukogude Eestis tähistatakse looduskaitsepäeva maikuu teisel pühapäeval.

Mis kuupäeval on käesoleva aasta looduskaitsepäev?

.....

2. Mida tegi teie klass looduskaitsepäeval?

.....

.....

.....

3. Metsad on meie maa rikkus ja ilu.

Kuidas taastatakse meie maal metsa?

.....

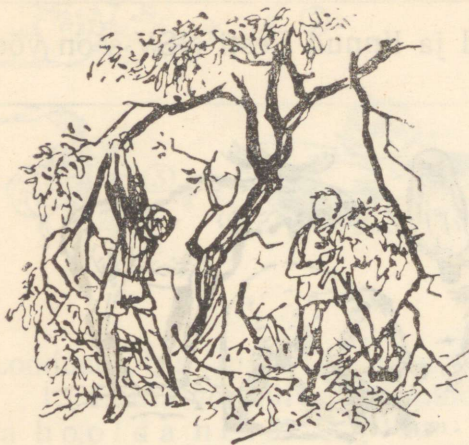

Kuidas saavad õpilased metsade rajamisel kaasa aidata?

.....

4. Tuleta meelde mõni õpitud laul metsast!

5. Vaatle pilti ja jutusta, mida tuleb matkal olles teha teisiti!

HOIA JA KAITSE LOODUST!

1. Mis on sinu kodupaigas looduskaitse all?

.....

.....

2. Leia pildilt, millised loomad ja linnud Eesti NSV-s on võetud looduskaitse alla.

1)	6)
2)	7)
3)	8)
4)	9)
5)	10)
	11) kõik laululinnud

Mõtle, miks on looduskaitse all sipelgad, kärnkonnad, öökullid.

3. Eesti NSV-s on looduskaitse alla võetud ka taimi:

1) luuderohi. Kasvab Saaremaa metsades, sobib ka toataimeks;

2) näsiniin võib kasvada 1 m kõrguseks. On Eesti NSV metsade mürgisemaid taimi;

3) kuldking kasvab varjukais lehtmetsades. On väga ilusate õitega.

4) Vesiroos on ilusaimaid veetaimi. Kus oled näinud vesiroose kasvamas?

Loodusesõbra meelepea:

1. Istuta või külva lilli, puid ja põõsaid oma koduümbrusse ja hoolda neid!

2. Ära asjata murra lilli, puude ja põõsaste oksid!

3. Ära tee haiget lindudele ja loomadele. Ära hirmuta linde pesitsemise ajal!

4. Selline märk pannakse looduskaitse all oleva maaala, põlispuude, suurte kivirahnude või mõne teise mälestusmärgi juurde.

Sellise rinnamärgi saab noor loodusesõber.

Kellel teie koolist on noore loodusesõbra rinnamärk?

KEVAD AIAS JA PÖLLUL.

1. Millal sulas lumi kooliaias täielikult?

(kuupäev)

2. Millal alustati aiatöödega?

(kuupäev)

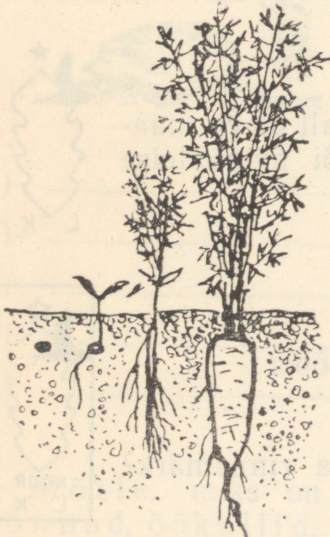
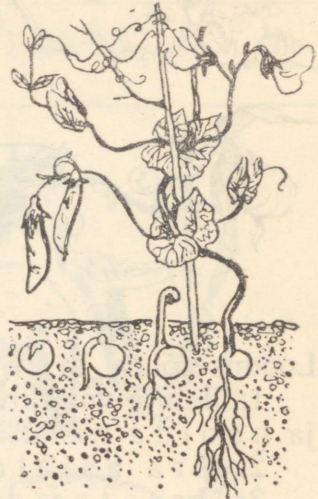
Kevadel külvame herneseemned mulda:

1. Mis värvi õied on hernel?
2. Mis kasvab õie asemele?
3. Kuidas tuleb hooldada hernepeenart?

Mõistata: *Seitse poissi ühes kindas?*

(.....)

Jälgi suvel herne (või mõne teise taime) kasvamist ja arenemist.

1. Miks armastame süüa porgandit?
2. Kuidas tuleb hooldada porgandipeenart?
3. Miks külvatakse porgandiseemet väga vara?

3. Missuguste taimede seemneid külvasite veel kooliaeda?

Suurte seemnetega on:

Väikeste seemnetega on:

.....
.....
.....

4. Kooliaeda istutasime

.....
mida?

.....
.....

5. Kolhoosi- ja sovhoosipõldudel on kevadised põllutööd juba alanud.

Millega küntakse?

.....

Millega äestatakse?

.....

Millega külvatakse?

.....

6. Mida külvatakse kevadel põldudele?

.....

.....

.....

.....

7. Põlde tuleb ka korralikult v ä e t a d a.
Millega väetatakse põlde?
8. Milliseid umbrohtusid kasvab a i a s:

p õ l l u l:

Vanasõna: *Narrid põldu üks kord, narrib põld sind üheksa korda.*

Pea meeles:

Kooliaeda tulen tööle järgmistel kuupäevadel:

SUVELE VASTU!

Suvel õpi tundma oma kodupaika!

1. Vaatle ja märgi, missuguseid töid tehti kolhoosis.
Abista kolhoosi juurviljapõllul ja aias!
.....
.....
2. Kuidas hooldatakse suvel lilli ja muru?
.....
3. Pane tähele, millal hakkasid õitsema
maasikad
kibuvitsad
kartul

4. Metsas otsi uusi marja- ja seenekohti!
5. Tutvu mõnede looduskaitseobjektidega.
6. Millise veekogu ääres viibisid suvel?
Jälgi kalade tegevust.

ÕPI SUVEL UJUMA!
SUPLEMISEL OLE ETTEVAATLIK!

Lähim pioneerilaager asub

kus?

HEAD SUVEPUHKUST!

Анило Малле Карловна
РАБОЧАЯ ТЕТРАДЬ ПО КРАЕВЕДЕНИЮ
ДЛЯ III КЛ.

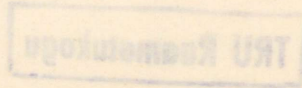
2-ая тетрадь
Оформление У. Кюльва
На эстонском языке
Издательство «Валгус»
Таллин, Пярусское шоссе, 10

*

Toimetaja I. Pikas
Kunstiline toimetaja H. Keigo
Tehniline toimetaja E. Toivere
Korrektor S. Kõiv

Ladumisele antud 1. X 1966. Trükkimisele antud
27. XII 1966. Paber 70×84, 1/16. Trükipoognaid 3.25.
Tingtrükipoognaid 3,5. Arvestuspoognaid 1,62.
Trükiarv 29 000. Tellimise nr. 7262. Hans Heide-
manni nimeline trükkikoda, Tartu, Olikooli 17/19. III

Hind 4 kop.

TRU KAMETUKU

4 kop.

A-28368

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00446623 3